

DOPIERAĆ SIĘ (28) *vb impf*

dopierać się (22), **dopirać się** (6); *dopierać się GliczKsiąż (3), Mącz, RejPos, NiemObr, KlonŻal, KochFrag, KlonWor*; *dopirać się BartBydż, Diar*; *dopierać się : dopirać się BielKron (11 : 1), ModrzBaz (1 : 2), CzechEp (1 : 1)*.

sie (18), się (10).

o oraz a jasne; -é- (1) KochFrag, -e- (1) Mącz.

inf *dopierać się (6)*. ◇ *praes 2 sg* *dopierasz się (1)*. ◇ *3 sg* *dopiera się (6)*. ◇ *3 pl* *dopierają się (1)*. ◇ *praet 3 sg m* *dopierał się (7)*. *f* *dopierała się (1)*. ◇ *3 pl m pers* *dopierali się (3)*. ◇ *con 3 sg m* *by się dopierał (2)*. ◇ *part praes act* *dopierając się (1)*.

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. s.v. dopierać.

Domagać się, nalegać, żądać; exigere BartBydż; despondere Mącz (28) : exigere, dopiracz są BartBydż 54.

dopierać się czego, kogo (24): [*posłowie*] karty tej od nich nie wzięli, bo im od panow nie była podawana, a oni się jej też nie dopirali. *Diar* 51; kto chce być kápłanem/ dobrogoć lie dopyera. *GliczKsiąż* O6, O2v, O6; iż Prufki Miłtrż próżno lie dopiera Prus álbo Pomorskiejey ziemie *BielKron* 407v, 63v, 302v, 396, 409v; *Despondere sibi domum alicuius*. *Prziwłańzcząc á dopierać lie domu czyiego/ zá to mniemác yákoby nań przypádác miał. Mącz* 410a; ołtro lie [Kato] Hetmáństwá mieyfkiego dopirał [*contendit*]. *ModrzBaz* 43v, 50, 75v; *CzechEp* 366; *NiemObr* 59; Ale iż lie mnie znouu dopiérał król frogi/ Wydano mię/ vchodząc poópolitéy trwogi *KochFrag* 40; *KlonWor* 76. *Cf dopierać się czego od kogo; czego u kogo; czego na kim, Ze zdaniem dopełnieniowym, Zwrot.*

dopierać się czego od kogo (1): Ale ktoby lie też tego [*mocy ziemskiej*] od niego [*Pana*] ná lkázenie duńze swoiey dopierał/ [...] tedy lie też nie máłz bárzo czego nápierác. *RejPos* 34.

dopierać się czego u kogo (2): A gdy lie dopierał v Senatu obietnic zá poópolítwem *BielKron* 107v; *KlonŻal* D3v.

dopierać się czego na kim (1): ná feymie w Rádomiu dopieráli lie [*Panowie litewscy*] thego ná Michále Glińfkim co im zá winę miał dáwác/ iáko powieđał przed krolem. *BielKron* 402v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): ná kthorym [*sejmie*] lie óláchta dopierála thego/ iżby duchowni ná woynę ieżdżili *BielKron* 403.

Przysłowie: káżdá rzecz do czáfu idzye/ á fwego lie końcá dopyera *GliczKsiąż* O2v.

Zwrot: »gwałtem, mocą się dopierać [czego]« (1 : 1): *Borochus bękárt Kolomannow/ mocą lie dopierał kroleótwá BielKron* 302; *CzechEp* 366.

a. Dochodzić czego sądownie (3) :

Zwrot: »dopierać się bliskoócią« [*w tym: czego (2), czego na kim (1)*] [*szyk zmienny*] (3): iáko Cefarz Máxymilian z oycá fwego Frederyká dopierał lie też bliskoócią kroleótwá Węgierfkiego po Mátyafzowey ómierci *BielKron* 412v, 192, 408.

Synonimy: *brać się, cisnąć, przyciskać, przymuszać, przynaglać, przypiekać, żądać.*

Formacje pochodne cf PRZEĆ SIĘ

Cf DOPIERANIE